

บทนิพนธ์ต้นฉบับ

การใช้บริการสุขภาพช่องปากในเด็กไทยอายุ 5-14 ปี จากการสำรวจอนามัยและสถิติการ พ.ศ. 2556 และ 2558

สรารัตน์ เรืองฤทธิ์ * เพ็ญแข ลาภยิ่ง *

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการใช้บริการสุขภาพช่องปากในเด็กไทยอายุ 5-14 ปี โดยใช้ข้อมูลสถิติจากการสำรวจอนามัยและสถิติการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2556 และ 2558 จำนวน 9,858 และ 18,512 ชุด มีข้อมูลผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง 9,831 และ 18,467 ชุด ตามลำดับ ถ่วงน้ำหนักให้ได้ค่าประมาณการเป็นตัวแทนประชากร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่า อัตราการใช้บริการสุขภาพช่องปากในภาพรวมลดลงแต่ความถี่ยังคงที่ แม้ว่าเด็กสิทธิข้าราชการยังมีอัตราและความถี่ในการใช้บริการมากกว่าเด็กสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าแต่ความแตกต่างลดลง ชนิดบริการที่เด็กสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าใช้ครั้งสุดท้ายเป็นอันดับแรกยังคงเป็นถอนฟัน ขณะที่สิทธิข้าราชการเป็นการอุดฟัน ด้านแหล่งบริการหลักเมื่อไม่รวมการตรวจฟันของทั้งสองสิทธิยังคงเป็นภาครัฐและอันดับหนึ่งคือโรงพยาบาลชุมชน สาเหตุหลักที่ไม่ได้ใช้สิทธิสวัสดิการที่มีในการใช้บริการครั้งสุดท้ายของทั้งสองสิทธิคือ ข้ำ รอนาน สำหรับเด็กที่ไม่ได้ใช้บริการทั้งที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากเพราะคิวยาว รอนาน

คำสำคัญ: เด็ก อายุ 5-14 ปี การใช้บริการ บริการสุขภาพช่องปาก สิทธิข้าราชการ สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

* สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ติดต่อผู้รับผิดชอบ สรารัตน์ เรืองฤทธิ์ อีเมล: sararat.n155@gmail.com

Original article

Oral health service utilization among Thai children aged 5-14 years in 2013 and 2015 health and welfare survey.

Sararat Ruangrit *, Phenkhae Lapying *

Abstract

The study aimed to compare oral health service utilization among Thai children aged 5-14 years, using secondary data 9,858 and 18,512 records of the 2013 and 2015 health and welfare survey, respectively which held by the National Statistical Office. According to data verification, remaining 9,831 and 18,467 records had been weighted to represent population and analyzed using descriptive statistics. Overall oral health service utilization rate was dropped while the frequency was stabled. Children having the civil servant medical benefit system (CSMBS) had utilization rate and frequency greater than those of the universal health coverage system (UHCS) but the differences were decreased. The latest service used by UHC children was still tooth extraction while that of CSMBS was filling. Exclusion oral examination, main the service source using by the two-system children was public sector which community hospital was the first place. Main reason of did not use the welfare benefit when utilized the last service was late and took a long time. In addition, some children had unmet need because of long queues and took a long time.

Keywords: children, aged 5-14 years, utilization, oral health service, civil servant medical benefit system, universal health coverage system